

The Path of the Mystic #7

Midden tussen deze twee dromen in.

Vraag 1

Geliefde Osho,

Ik ben altijd zo gefascineerd geweest door de toestand van de Bardo zoals die wordt beschreven in de oude Tibetaanse geschriften. Kunt u daar iets over zeggen?

De Bardo is een eenvoudige methode maar van grote betekenis. Alleen mensen die in hun levens een beetje gemediteerd hebben kunnen er hun voordeel mee doen, en Tibet was één van die landen waar bijna iedereen een deel van zijn tijd wijdde aan meditatie - gewoon alleen zijn, stil, zonder iets te doen, alleen maar getuige zijn. Als zo iemand in zijn leven geen verlichting bereikt, en de dood ertussen komt, dan wordt de Bardo gebruikt.

Zo iemand heeft bereikt dat de deur al een beetje open staat. Hij is nog niet binnen, maar hij heeft het tenminste geprobeerd; hij heeft al op de deur geklopt. Hij heeft een bepaalde gevoeligheid, en op het moment van overlijden is hij er absoluut bereid om in een toestand van meditatie over te gaan. Er is nu niets meer om bang voor te zijn. De dood heeft zich al aangediend; hij kan alles riskeren. En de Bardo is een hele rustige methode van hypnose... precies zoals ik hem gebruik. Terwijl je naar mij luistert word je rustig, stil.

De Bardo houdt suggesties in aan de stervende persoon: "Wees nu stil. Verlaat dit leven op een bewuste manier. Ontspan je greep erop in plaats van dat de dood het van je wegneemt; laat je niet door de dood overmeesteren en vecht niet. Laat gewoon al je gehechtheid vallen. Deze wereld is voor jou afgelopen en dit leven is voor je afgelopen. Het heeft geen zin om eraan vast te houden; door eraan vast te houden ben je met de dood aan het vechten. Je kunt niet winnen, en je zult een hele belangrijke kans missen.

"Laat vanuit jezelf gewoon alles gaan. Ontspan je, accepteer de dood zonder enig antagonisme als het hoogtepunt van het leven, als een natuurlijk verschijnsel. Het maakt nergens een eind aan. Blijf bewust en kijk wat er gebeurt - hoe je lichaam zich steeds verder van je verwijdt, hoe je denken in stukjes begint te vallen alsof een spiegel is gevallen en in stukken gebroken, hoe je emoties, je gevoelens, stemmingen... alles waaruit je leven bestaan heeft begint te verdwijnen."

Het is het einde van een droom. Dat is het kernpunt in de Bardo, dat je in een droom hebt geleefd die je het leven noemt, een zeventig jaar lange droom. Het loopt op z'n eind. Je kunt treuren over wat er fout ging en de kans missen... want over enkele seconden zul je een andere baarmoeder, een andere droom binnengaan. Tussen deze twee dromen heb je maar een paar seconden de tijd om alert en wakker te zijn, en als je deze alertheid kunt opbrengen dan heb je de dood overwonnen, en heb je het dromen overwonnen. Je zult bewust een andere baarmoeder binnengaan; je zult bewust dit lichaam verlaten en bewust een ander lichaam binnengaan.

Je zult in je volgende leven in staat zijn de dood te herinneren, de droom die je leefde, wat je alert zal maken om niet in dezelfde sleur te raken - weer achter dezelfde domme verlangens aan te jagen, gegrepen worden door dezelfde jaloezieën, vechten voor dezelfde onbetekenende vormen van aanzien. Het zal je alert houden dat je die dingen al eerder hebt gedaan. Alles eindigt met de dood en dit zal ook met de dood eindigen.

Dus herinnert de Bardo je eraan dat wat aan het verdwijnen is een droom was. Als de dood komt is heel gemakkelijk om je leven als een droom te zien. Wat is het anders? Het is net alsof je 's morgens wakker wordt. De hele nacht heb je zo intens geleefd, zo veel dromen - je

hebt 's nachts misschien jaren geleefd - maar de Bardo herinnert je eraan dat het een droom was.

Een hoog ontwikkeld mens moet dit voor je doen - een lama, een meester - en hij dringt er bij je op aan dat het tijd wordt je er bewust van te worden dat het een droom was: jij gaat niet dood, alleen de droom is voorbij.

En terwijl je van de ene droom naar de andere wordt geschoven... die interval is dan enorm belangrijk omdat er in die overgang geen droom bestaat, daar is eenvoudigweg helderheid, absolute helderheid, bewustzijn. Dus het tweede punt om je te herinneren is: mis die overgang niet.

En het derde punt: mis het binnengaan in de baarmoeder niet. Dan heb je iets bereikt waarvoor mensen vaak vele levens nodig hebben.

Die persoon valt net in een diepe stilte en de dood komt eraan. Hij luistert naar deze woorden van iemand van wie hij heeft gehouden, die hij heeft vertrouwd, van iemand van wie hij zich niet kan voorstellen dat die hem misleidt - alleen dan is het van waarde. Het werkt niet met zomaar iemand. De Bardo is er, alle instructies zijn er, maar het is alleen maar mogelijk door middel van een persoon die jij hebt gerespecteerd, geëerd, vertrouwd, lief gehad.

Op dit kritieke moment zal een geringe twijfel over wat die persoon zegt alles vernietigen - dan is de Bardo voor niets geweest. Maar als je het moment niet mist en je volgt de instructies dan ben je een basis aan het leggen voor een nieuw leven dat een totaal ander leven zal zijn. Het zal je laatste leven zijn, omdat iedereen die bewust sterft, die de overgang gebruikt om een ervaring te hebben van absolute zuiverheid, bewust de baarmoeder binnengaat en bewust geboren wordt. Zijn verlichting wordt door de natuurwetten gegarandeerd: hij heeft het zaadje, het fundament.

De Bardo is dus een eenvoudig proces, maar het kan alleen diegenen helpen die een beetje gemediteerd hebben, die met een meester hebben geleefd, die af en toe de stilte hebben geproefd, dat wat is, en de schoonheid van in het hier-en-nu zijn. Zij kunnen dat.

De Bardo is de grootste bijdrage die Tibet aan de wereld heeft geleverd. Het is het enige dat Tibet heeft bijgedragen. Het is een arm land ver weg van de wereld - het dak van de wereld - ongenaakbaar. Zelfs vandaag de dag is het erg moeilijk om Tibet te bereiken.

Tibet heeft meditatie ontwikkeld vanuit boeddhistische invloeden en het werd tenslotte het enige land in de geschiedenis waar iedereen aan meditatie deed, en waar meditatie een normaal verschijnsel was. Iedere familie werd geacht één van zijn leden - iemand die er klaar voor was - aan een klooster af te staan, om zich helemaal aan meditatie te wijden. Dus uit iedere familie ging tenminste één lid van elke generatie.

Bijna heel Tibet werd een klooster. Zoals Rusland een concentratiekamp werd, zo werd Tibet een klooster. Er waren honderden kloosters in de bergen, in prachtige omgevingen. Van iedere familie was er iemand die echt interesse had in het onderzoeken van het leven. Het was de enige plek waar mensen werden aangemoedigd om die zoektocht te beginnen; het was deel gaan uitmaken van de levensstijl van het land.

En zij die niet in de kloosters leefden mediteerden ook zoveel mogelijk, en zo was tegen de tijd van overlijden de Bardo voor iedereen mogelijk. Er waren vele meesters beschikbaar, vele hoog ontwikkelde mensen die deze instructies konden doorgeven - en iedereen had zelf ook een meester. Dat was een totaal andere wereld.

In deze eeuw zijn veel mooie dingen verwoest maar Tibet is het ergste. Tibet is verwoest door een communistische invasie uit China. Kloosters zijn veranderd in scholen, in ziekenhuizen, en monniken werden gedwongen om op het land te werken. Zelfs het noemen van het woord "meditatie" werd een misdad. En het raakte niemand: het land lag zo afgelegen, zo van de wereld afgesloten. Maar het is verwoest, en ik denk niet dat het mogelijk is om zijn schoonheid te herstellen, zijn grootsheid. Dat is onmogelijk want er zijn nu wegen die het verbinden met Pakistan, met China. Nu rijden er bussen, er zijn nu luchthavens en vliegtuigen komen en gaan. Het leger is er. Het is een militaire basis voor China geworden. Het heeft zijn gouden eeuw verloren.

Het zal gauw moeilijk zijn om iemand te vinden die in staat is om naar de Bardo instructies te luisteren en bijna onmogelijk om iemand te vinden die deze instructies kan geven. Ze staan wel in boeken; ze zijn nu in alle talen beschikbaar. Het zijn eenvoudige instructies maar ze kunnen worden verbeterd, en ik heb het idee om ze te verbeteren omdat ze erg ouderwets zijn en erg ruw. Ze kunnen worden verfijnd. Er kan veel aan worden toegevoegd, er kunnen meer dimensies aan worden gegeven. Maar de basis is dat de mensen meditatief moeten zijn. Mijn mensen zijn meditatief, en het zal deel uitmaken van de basis van ons werk om de Bardo weer tot leven te brengen in een meer verfijnde vorm zodat wij het voor onze mensen kunnen gebruiken.

Tibet is niet meer hetzelfde Tibet. Maar wij kunnen de situatie scheppen, de psychologie waarin de Bardo - of iets dat lijkt op de Bardo maar dan veel verder ontwikkeld - mensen kan helpen. Het is een prachtig proces. Net zoals Japan Zen heeft voortgebracht vanuit boeddhistische bronnen van meditatie, zo heeft Tibet de Bardo voortgebracht, vanuit dezelfde bronnen van boeddhistische meditatie. Dit zijn hun onsterfelijke bijdragen. Wanneer nucleaire wapens al lang vergeten zullen zijn, zullen deze ontdekkingen nog steeds dezelfde betekenis hebben.

Vraag 2

Geliefde Osho,

Gisteren toen iemand mij vroeg waarom ik bij u ben, realiseerde ik mij dat ik geen zinnig antwoord had. Om eenvoudigweg te zeggen omdat ik van u houd leek oppervlakkig en totaal ongeschikt om de enorme ervaring te beschrijven van bij u zijn. En ik ben niet bij u om een intellectuele reden, noch ben ik bijzonder esoterisch of erg religieus. In feite ben ik, als discipel tamelijk waardeloos. Maar ik zit onwrikbaar aan u vast als het kleinste korreltje ijzervijzel aan de krachtigste magneet in de wereld. Geliefde Osho, kunt u dit verschijnsel verklaren?

De vraag is van Anando. Het is moeilijk aan mensen uit te leggen waarom je bij mij bent. Alles wat je kunt zeggen zul je als ongeschikt, simpel, oppervlakkig voelen, doet er geen recht aan; en als je niets zegt is dat ook gênant. Je moet iets zeggen.

En het wordt nog moeilijker als er geen rationele verklaring is, en je niet bij mij bent voor een speciale filosofische, rationele leer. Als je niet bij mij bent met religieuze bedoelingen, heb je natuurlijk het gevoel dat je de vraag niet kunt beantwoorden.

Maar voor mij is dit belangrijk dat je in feite niet in staat bent de vraag te beantwoorden. Als je wel in staat bent de vraag te beantwoorden, betekent dat je relatie oppervlakkig is. Je kunt het liefde noemen, maar iedereen heeft lief; mensen worden verliefd en de verliefdheid gaat weer voorbij en dit is zo'n afgezaagde affaire. Het heeft associaties die het woord erg werelds hebben gemaakt.

En het is goed dat je hier niet bent vanwege één of andere speciale intellectuele overtuiging, want ik ben geen intellectueel; dat je hier niet bent om enige religieuze reden, want ik heb de religie ver achter mij gelaten. Maar je kunt de hele situatie precies zo verklaren als je de vraag hebt gesteld, zonder een heel duidelijk antwoord te geven.

Wie jou de vraag ook stelt, leg je de hele situatie uit: "Dit is de situatie. Nu zoek jij maar uit wat voor een relatie dit is." Waarom moet jij in verlegenheid gebracht worden? Laat de persoon die de vraag stelt zich maar in verlegenheid voelen. Laat hem er maar over nadenken, laat hem maar een slapeloze nacht hebben...wat dit betekent, wat voor een relatie dit is. Maar jij moet waarheidsgetrouw zijn.

Je vraag is volledig het antwoord. Zeg gewoon tegen die persoon precies wat je in je vraag hebt geschreven. "Dit is de situatie; nu zoek jij het maar uit. Ik ben niet in staat om het uit te zoeken; misschien ben ik teveel betrokken. Jij staat er buiten. Het is mogelijk dat jij in staat bent om uit te zoeken wat het is. Als jij weet hoe het zit, vertel het mij dan zodat ik ook anderen antwoord kan geven."

Hoe groter het mysterie van je relatie met mij, hoe moeilijker het voor je zal worden een antwoord te geven. Maar er is geen antwoord nodig. Je legt de situatie gewoon uit: "Dit is de situatie en ik weet niet wat het juiste woord is om de hele situatie uit te leggen." Dat is authentiek, oprecht. Je zult je niet ontoereikend voelen, je zult je niet in verlegenheid voelen. In feite zal de andere persoon zich in verlegenheid voelen omdat hij zo'n vraag heeft gesteld. Dat het niet aardig was om zo'n vraag te stellen, dat het bot was, primitief. Er bestaat een relatie waar geen woord voor is - en dat is wat er gebeurt tussen mij en jou.

Je kunt gewoon zeggen: "Ik weet het niet maar ik kan de hele situatie beschrijven." En dat zal voor die persoon ook nuttig zijn, een relatie tegen te komen die zo enorm is dat het niet tot een woord kan worden beperkt, die zo ver verwijderd is van gewone taal dat het gewelddadig is om die in taal om te zetten. Misschien kun je hem helpen er iets van te voelen door gewoon je hele situatie oprecht en authentiek te beschrijven.

Je vraag is je antwoord.

Vraag 3,

Geliefde Osho,

Ik heb u horen zeggen dat wij bang zijn om dichtbij u te komen, maar hoe kunnen wij dichtbij komen? Ik veronderstel ook dat toen u mij een naam gaf ik vanbinnen een enorm lawaai was en een menigte van personen. Niet zo lang geleden kon ik tenminste vijf totaal verschillende personen, die op verschillende momenten de leiding in mij overnemen, beginnen te herkennen. Een van hen is als een opstandige, rebelse, sterke, woedende, wraakzuchtige maagdelijke Griekse strijder-godin; een ander is een erg onzeker, kwetsbaar, zacht, liefdevol, gekrenkt klein meisje. Er zijn nog anderen, maar dit zijn de uitersten. Hoe kan ik tussen hen de echte ik, het individu herkennen?

Dit is niet alleen jouw situatie, het is ieders situatie. En het zijn er geen vijf - je bent een menigte, een veelheid van personen. Je moet alleen wat meer van dichtbij kijken, wat dieper, en je zult vele mensen binnenin je vinden. En ze doen op verschillende momenten allemaal alsof ze jou zijn. Als je boos bent dan neemt een bepaalde persoonlijkheid bezit van je en doet alsof jij dit bent. Wanneer je liefdevol bent, dan neemt een andere persoonlijkheid bezit van je en doet alsof jij dit bent.

Het is niet alleen voor jou verwarrend, het is voor iedereen verwarrend die met jou in contact komt omdat ze er geen wijs uit kunnen worden. Ze zijn zelf een menigte.

In elke relatie zijn er niet twee personen die gaan trouwen maar twee menigten die gaan trouwen. Er is voortdurend een geweldige strijd gaande omdat het zelden, alleen toevallig zal voorkomen dat jouw liefdevolle persoon het voor het zeggen heeft terwijl ook de liefhebbende persoon van de ander het voor het zeggen heeft. Meestal gaat het mis: jij bent liefdevol, maar de ander is verdrietig of boos of bezorgd. En wanneer hij dan in een liefdevolle gemoedstoestand is, zit jij daar niet in. En er is geen manier om deze persoonlijkheden in de hand te houden, zij handelen uit eigen beweging.

Gurdjieff vertelde eens een verhaal:

Een meester had een paleis in de bergen en een heleboel bedienden, en hij zei tegen de bedienden dat hij op pelgrimstocht ging: "Het kan één jaar duren, het kan twee jaren duren, het kan drie jaren duren, of ik kom misschien terug zonder de reis te hebben voltooid. Misschien kom ik wel halverwege terug, zo plotseling. Dus sta iedere dag klaar alsof ik die dag terug zou komen. Het huis moet in de staat zijn zoals ik het prettig vind. Denk niet: "Nu duurt het nog drie jaren voordat hij terugkomt, dus waarom zouden wij ons druk maken? Laten we die drie jaren maar van de rust genieten." Ik kan iedere dag terug komen, en ik kan er drie jaren voor nemen of tien jaren of misschien kom ik wel nooit terug. Maar wat jullie betreft, bedenk dat ik elke dag kan komen. Dit is allemaal mogelijk."

De bedienden zaten in grote moeilijkheden. Als hij hen een vaste datum had genoemd, zou het zo eenvoudig geweest zijn om rust te houden, om te genieten. Elke bediende had elke vierentwintig uur één uur dienst; de klok rond moest er iemand op wacht staan. Dus één persoon had een uur dienst, en een andere persoon een ander uur. En jaren gingen voorbij. Ze vergaten in feite volledig dat de meester zou terugkomen, het duurde zo lang. De wereld was woest in die dagen en een pelgrimstocht was gevaarlijk. In feite gingen mensen gewoonlijk alleen op pelgrimstocht als ze dachten dat de dood nabij was en er nu geen gevaar was omdat ze toch zouden komen te overlijden. Heel weinig mensen kwamen ooit van een pelgrimstocht terug. De bedienden begonnen te denken: 'Er zijn zoveel jaar voorbij gegaan, misschien is hij dood en zijn wij ons onnodig zorgen aan het maken.' Ze werden lui, maar deze routine ging door omdat er nog steeds een diep wantrouwen was: 'wie weet, op een dag komt hij misschien terug.'

Intussen vroeg iedereen die buiten voorbij kwam: 'Wat een mooi paleis! Wie is de meester van dit huis?'

En de op wacht staande bediende zei dan: 'Wie? Dat ben ik. Ik ben de meester van dit mooie paleis.'

Maar de mensen raakten een beetje in verwarring omdat er elke keer een andere meester was. De taken bleven wisselen: de klok rond stond elke persoon maar één uur op wacht. Als je de volgende keer langs kwam, zou je een ander zien en hij zou er ook aanspraak op maken dat hij de meester was.

Als je denkt dat de meester dood is steekt er geen kwaad in er aanspraak op te maken de meester te zijn; in feite zijn zij nu allemaal de meester. De meester had geen zoon, geen familie, niets; hij was een alleenstaande man. De bedienden begonnen zijn kleren te gebruiken, en ze begonnen zijn eigendommen te gebruiken; zij raakten er werkelijk van overtuigd dat hij dood is en zijn dood betekent dat zij de meesters waren.

Toen op een dag verscheen de meester, en het tafereel was de moeite waard om te zien! Mensen gooiden hun kleren van zich af, renden naakt rond om hun eigen kleren te vinden... het was een chaos.

En de meester vroeg: 'Wat is er aan de hand?'

Ze zeiden, 'We vragen om vergeving. Omdat u na zoveel jaren niet was teruggekomen dachten we dat u niet meer terug zou komen. En we zijn dwazen - ongeschoolde, domme mensen. We begonnen uw eigendommen te gebruiken en we begonnen er aanspraak op te maken de meesters te zijn. Vanzelfsprekend was iedereen maar één uur de meester. Om botsingen, conflicten te voorkomen, hadden we besloten dat je de meester bent als je dienst hebt als wacht; je orders worden dan opgevolgd, maar alleen dat uur. Na dat uur ben je alleen maar een bediende; dan is een ander de meester.'

Gurdjieff zei altijd dat dit verhaal symbolisch is voor onze innerlijke wereld.

Er zijn vele persoonlijkheden - niet maar vijf, echt heel veel - en ze gaan maar door met wisselen. Het is een soort Rotary Club. In een Rotary Club wordt om competitie te vermijden, ieder lid op zijn beurt president. Volgend jaar iemand anders... Iedereen hoopt dat hij aan de beurt komt, en niemand voelt zich onprettig als iemand anders president wordt; het is maar een kwestie van één jaar en dan wordt een ander de president. Zij zijn in feite allemaal president.

Binnenin je is er een bepaalde wisseling en als je er op gaat letten... Ga je niet met deze persoonlijkheden bemoeien, want dat zal nog meer rotzooi zal veroorzaken, meer verwarring. Kijk er alleen maar naar, want door naar al deze persoonlijkheden te kijken ga jij je bewust worden dat er ook een getuige is die geen persoonlijkheid is, voor wie deze persoonlijkheden komen en gaan.

In je vraag zegt je gevoel je dat er vijf persoonlijkheden zijn, maar wie kijkt er naar deze vijf? Dat moet de zesde zijn! Dat is geen persoonlijkheid, omdat de ene persoonlijkheid de andere persoonlijkheid niet kan gadeslaan.

Dit is iets heel belangrijks en heel fundamenteel: één persoonlijkheid kan een andere persoonlijkheid niet gadeslaan, omdat deze persoonlijkheden geen enkele ziel hebben. Het is net als met je kleren. Je kunt steeds andere kleren aantrekken, maar je kleren kunnen niet weten dat ze uitgetrokken zijn, dat je nu andere kleren draagt. Jij bent niet je kleren, dus jij kunt ze uittrekken. Jij bent niet een persoonlijkheid; daarom kun jij je er bewust van worden dat er vijf persoonlijkheden zijn of twaalf persoonlijkheden of een ontelbaar aantal persoonlijkheden.

Dit maakt ook een ander punt heel duidelijk: er is iets dat naar dit hele spel van persoonlijkheden bij jou blijft kijken. En dat ben jij.

Kijk dus naar deze persoonlijkheden maar besef dat jouw gadeslaan jouw realiteit is. En als je naar de persoonlijkheid kunt blijven kijken, zullen deze persoonlijkheden gaan verdwijnen: zij kunnen niet meer leven. Zij hebben identificatie nodig om in leven te blijven. Als je kwaad bent, heeft die woede het nodig dat jij vergeet gade te slaan en dat je vereenzelvigd raakt met kwaadheid; dan heeft woede leven. Maar als jij er gewoon naar kijkt, heeft woede geen levensvatbaarheid; dan is het al dood, stervend, verdwijnend.

Blijf dus meer en meer geconcentreerd in je gadeslaan en al deze persoonlijkheden zullen verdwijnen. En als er geen persoonlijkheid meer over is, dan is je realiteit - de meester - thuis gekomen. Dan gedraag je je oprecht, authentiek. Wat je dan ook doet, doe je totaal, volledig. Je hebt nooit berouw; je bent altijd in een vreugdevolle stemming.

Vraag 4

Geliefde Osho

U heeft mij sannyas gegeven en die prachtige dimensie van het leven, dat U uw compassie en liefde voortdurend op mij laten neerstromen. Ik voel me alsof ik niets weet van meditatie of

de innerlijke reis - ik ben een hopeloos geval. Gooi alstublieft wat koud water in mijn gezicht en maak me wakker uit deze diepe slaap.

Je hoeft mij er niet aan te herinneren, omdat dat is wat ik voortdurend aan het doen ben - ijskoud water in je gezicht gooien. Maar voor jou is koud water alleen niet genoeg om wakker te zijn; je kunt het zelfs fijn gaan vinden, je omdraaien en de deken over je heen trekken en weer verder slapen.

Onze slaperigheid zit diep. Het is bijna als een coma maar het zal doorbroken worden. Je hoeft je geen zorgen te maken dat je niet weet wat meditatie is. Blijf maar gewoon in de buurt, op een dag zal je het zelfs in je slaap tegen het lijf lopen. Ga gewoon maar door met rondtasten en je zult de deur vinden – want de deur is er en ik stel alles in het werk om je te bereiken.

Hoe diep in slaap, hoe diep in coma je ook bent, ik probeer je op duizend en één manieren te bereiken. Alleen als je wakker bent zul je begrijpen wat ik gedaan heb om je te bereiken. Er is altijd een manier, een klein raampje, omdat je niet kunt leven met alle ramen en deuren gesloten: dan ga je dood. Dan is het geen slaap meer, het is geen coma meer, het is gewoon de dood. Je hebt frisse lucht nodig, dus er staat een raam open.

Als we bijvoorbeeld, allemaal in deze ruimte gaan slapen, en jullie zijn allemaal vast in slaap, snurkend, en ik roep alleen maar “Maneesha!”, dan zal alleen Maneesha het horen; niemand anders zal het horen. Vreemd, omdat het geluid ieders oren heeft bereikt, maar alleen Maneesha wordt wakker en vraagt, ‘Wat is er aan de hand? Waarom wordt er midden in de nacht naar mij gevraagd?’

De naam is diep in het onbewuste doorgedrongen, want al bij je geboorte heb je je naam gekregen. Of als je een sannyasin bent geworden, dan was dat een tweede jeugd; jou is een naam gegeven en die naam heeft een bepaalde weg gebaad naar je onbewuste. Zelfs in je slaap weet je dat het jouw naam is. Niemand anders zal wakker worden, niemand anders zal er door gestoord worden, alleen de persoon wiens naam is geroepen.

Maak je dus geen zorgen over meditatie. Terwijl je bij mij zit proef je er iets van zonder het te weten.

Maak je geen zorgen over bewustzijn. Terwijl je naar mij kijkt, mij gadeslaat, voel je iets van bewustzijn. Sommige deuren gaan los, gaan open. Het kost wat tijd. En er is geen haast, de eeuwigheid staat ter beschikking. Je moet geduld hebben en alles wat nodig is zal met je gebeuren.

Vraag 5

Geliefde Osho

Gisteren zei een bezoeker bij ons thuis dat wij allemaal opmerkelijk glanzende ogen hebben. Ik heb vele anderen hetzelfde horen zeggen. Waarom hebben uw sannyasins glanzende ogen?

Omdat ze mijn sannyasins zijn, ze weerspiegelen mijn ogen, ze weerspiegelen mij. In hun hartslag weerklinkt mijn hart. Als je stil wordt, als je meer alert wordt, zullen je ogen een andere glans hebben; omgekeerd zijn de ogen van gewone mensen alleen maar slaperig, geen glans. Hun gezichten zien er uit alsof ze verdoofd zijn of ze half wakker zijn. Wat ze zeggen lijkt niet voort te komen uit een gezaghebbende bron. Hun gebaren zijn dood. Ze leven maar half.

Een sannyasin zijn betekent je leven totaal en intens leven. In die intensiteit zullen je ogen het meest worden beïnvloed.

In India heeft het Jainisme twee groeperingen. De verschillen zijn heel klein maar in een bepaald opzicht heel belangrijk. De ene groepering aanbidt het beeld van Mahavira met gesloten ogen en de andere groepering aanbidt hem met de ogen open. Nu is dat niet zo'n groot verschil dat je er verschillende tempels voor zou moeten bouwen en er voortdurend om zou moeten strijden, redetwisten, commentaren schrijven. Maar in bepaalde plaatsen wordt het erg lachwekkend.

De Jaina gemeenschap is een kleine gemeenschap en zij maken hun tempels echt mooi; misschien hebben zij wel de mooiste tempels. Maar de kans bestaat dat de ene groepering niet genoeg geld heeft om een tempel te bouwen, dus bouwen de beide groeperingen de tempel samen. De tempel is hetzelfde, de geschriften zijn hetzelfde, het beeld is hetzelfde - het enige probleem is de ogen. Maar ze hebben een strategie bedacht: de helft van de dag gaat de ene groepering naar de tempel en de andere helft van de dag gaat de andere groepering naar de tempel.

De beelden zijn van marmer gemaakt. En je kunt geen marmeren beelden maken met ogen die open kunnen wanneer je dat wilt en dicht kunnen wanneer je dat wilt - tenminste in het Oosten is dat niet mogelijk. In het Westen kunnen we misschien een bepaalde technische voorziening treffen, één of andere elektrische voorziening. Je drukt op een knop en de ogen gaan open; je drukt op een andere knop en de ogen gaan dicht. Maar het conflict is bijna vijftieng eeuwen oud, en toen was er niet zo'n soort techniek. Ze hebben nu een manier gevonden: ze hebben aparte open ogen van goud gemaakt die ze eenvoudigweg op de gesloten ogen plakken.

Soms wordt het een probleem omdat er problematische mensen zijn: iemand die de Mahavira met de gesloten ogen aanbidt heeft tot twaalf uur de tijd, maar hij gaat door met vereren en bidden en de anderen wachten. Dat gaat te ver. Tenslotte besluiten ze dat het tijd is; dit gaat te ver en deze man maakt alleen maar moeilijkheden, dus ze beginnen de geopende ogen er op doen... En dat is zeer aanstootgevend: 'Ik bid tot de Mahavira met de gesloten ogen, en jullie doen er ogen op die open zijn. Jullie hebben mijn gebed verstoord!' Soms komt het tot een rechtszaak. Dan zijn de tempels op slot, en kan er jaren lang niemand naar de tempel. omdat de rechtbank niet kan beslissen of Mahavira werkelijk mediteerde met open ogen of met gesloten ogen. Beide laten hun geschriften zien, en beide zijn even oud. Er lijkt geen oplossing te zijn.

In een stad was dit conflict al bijna twintig jaar aan de gang. Ik bezocht de universiteit daar voor de jaarlijkse viering. Ik zou voor de studenten een redevoering houden. Beide groeperingen kwamen naar mij toe en zeiden: 'Er moet iets aan worden gedaan, twintig jaar...en Mahavira is door de politie achter slot en grendel gezet. Er lijkt geen oplossing te zijn. Wat vindt U ervan?'

Ik zei: "Misschien hebben beide geschriften gelijk. Voor zover het meditatie betreft moet hij met gesloten ogen hebben gemediteerd. Maar hij was niet vierentwintig uur per dag aan het mediteren; hij ging om voedsel bedelen, een toespraak houden voor zijn discipelen... En een mens die zo lang heeft gemediteerd moet zulke mooie ogen hebben, zo glanzend, net vlammen, dat een aantal mensen onder de indruk moet zijn gekomen van zijn geopende ogen. Dus ik zie niet dat er enig conflict is.

'Mijn voorstel is om in plaats van één beeld in de tempel te maken, er twee te maken - één met geopende ogen en één met gesloten ogen. En het is zo'n eenvoudige zaak dat ik niet kan begrijpen dat in twintig jaar het hooggerechtshof niet kon beslissen, en dat jullie idioten niet konden besluiten dat het slechts een kwestie is van één beeld meer kopen. Maak van dat beeld er één met geopende ogen. En wie wil aanbidden kan de één of de ander aanbidden.

En als iemand beide wil aanbidden dan steekt daar geen kwaad in, omdat het de zelfde mens is die daar met gesloten ogen zit en die daar zit met geopende ogen.'

Maar vijftieng eeuwen lang hebben ze gestreden over zo'n klein punt. Het moet iets betekenen - en dat iets is dat de orthodoxen een fixatie hebben op de gesloten ogen en de niet-orthodoxen, die onder de indruk waren van zijn ogen en de aantrekkingskracht van zijn ogen, willen dat de ogen open zijn.

Dus als iemand je vraagt waarom je zulke glanzende ogen hebt, zeg dan gewoon omdat je een sannyasin bent. Alles in je moet glanzend worden. Alles in je moet een licht worden, stralend.